

Suunnitelmallinen metsien hoito ja käyttö



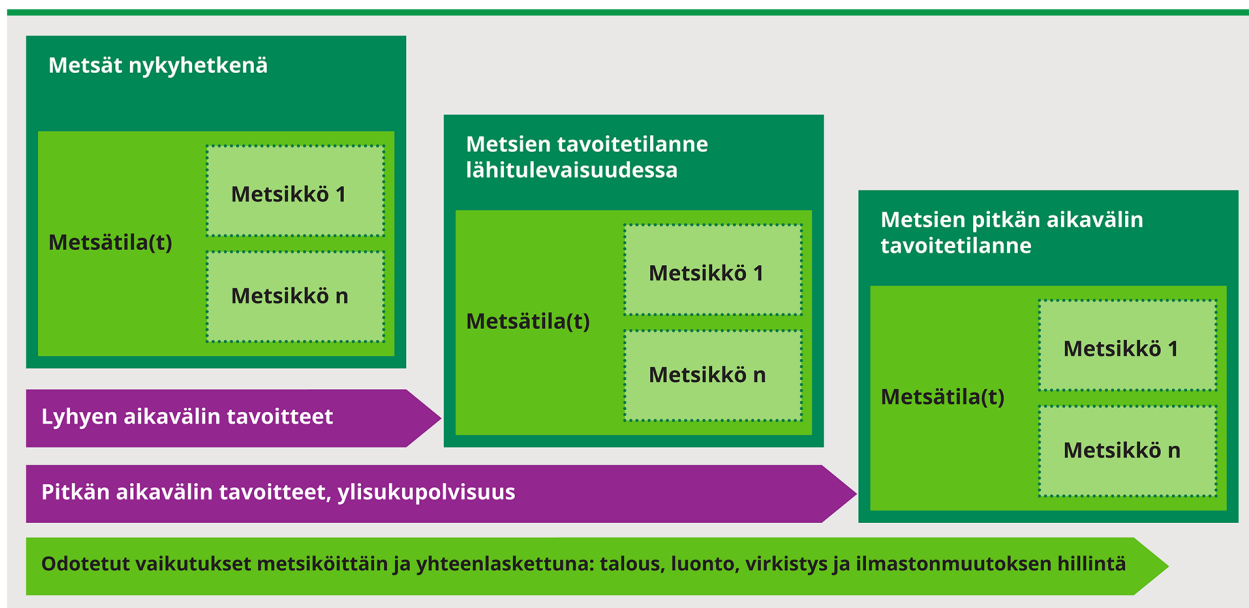
Metsien muuttuva käyttö on muokannut suomalaista metsämaisemaa vuosisatojen aikana. Kuva: © Erkki Oksanen / Luke.

Hyvä metsänhoito on suunnitelmallista, ja metsänomistajan tavoitteet luovat pohjan metsien pitkäjänteiselle käytölle.

Metsänomistaja tekee päätöksiä ajan ja paikan suhteen

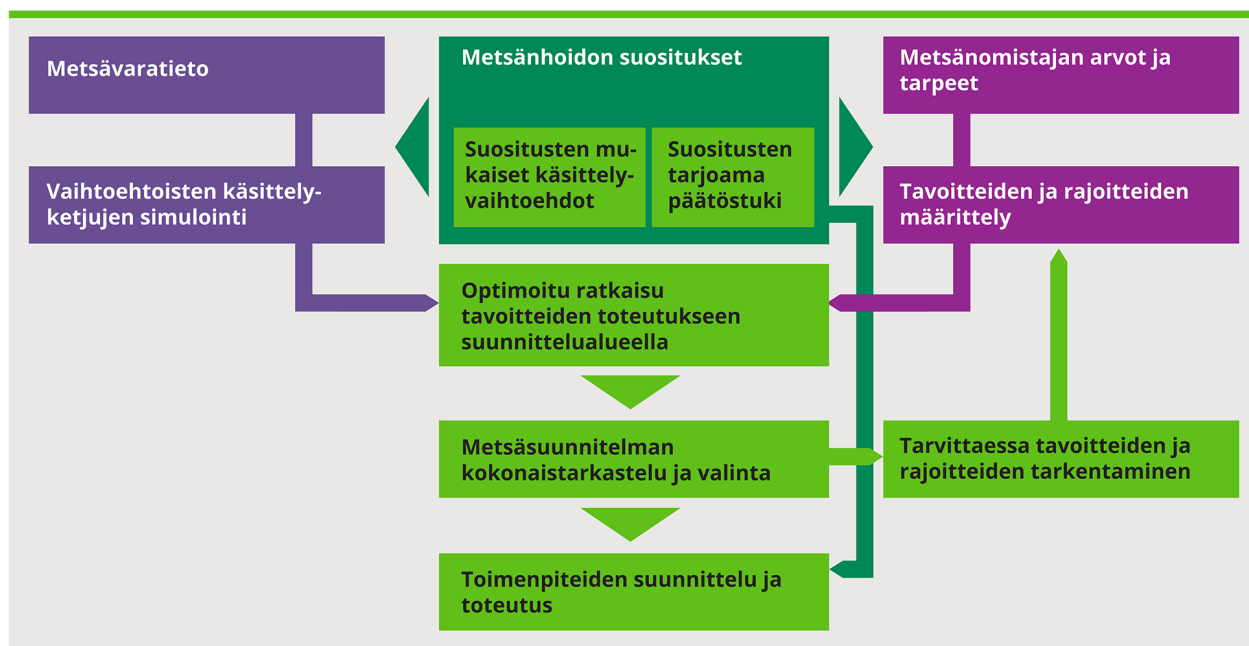
Metsänhoidon suositukset auttavat metsänomistajaa löytämään lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita. Tärkeää on, että hänelle muodostuu hyvä kokonaiskuva metsistään sekä visio niiden tulevaisuudesta. Metsänomistajan on myös tarpeellista tunnistaa toiminnan erilaiset riskit.

Metsänhoidon suunnittelu edellyttää metsänomistajan tavoitteiden lisäksi tietoa metsätilan puustosta, kasvupaikoista, luontokohteista sekä puunkorjuun ja metsän eri käyttömuotojen mahdollisuuksista ja rajoitteista. Metsän rakennetta voi suunnata eri metsänhoitomenetelmillä tavoitteiden mukaiseksi. Puuston rakenne ja kasvupaikan olosuhteet saattavat kuitenkin rajata käytettävää keinovalikoimaa.^[1]



Metsänomistajalla voi olla erilaisia painotuksia metsätiloille, metsikkökuvioille tai yksittäisille metsän kohdille. Samoin lähivuosien ja myöhempien vuosien tavoitteet voivat vaihdella. Metsänhoidon vaikutuksia ja kestävyys toteutumista on tarpeen tarkastella yksittäistä metsikköä laajempina kokonaisuuksina ja lähivuosia pidemmällä aikavälillä.

Metsien käytön suunnittelusovelluksilla voidaan ennustaa metsien kehitystä ja tukea metsänomistajan päätöksentekoa esimerkiksi erilaisilla skenaariolaskelmilla.



Metsänhoidon suositusten asema suhteessa metsäsuunnitteluun. Metsänhoidon suositukset kuvaavat vaihtoehtoisia käsittelyketjuja metsän kehityslaskelmiin. Lisäksi suositukset auttavat metsänomistajaa määrittelemään tavoitteita ja rajoitteita, sekä suunnittelemaan yksittäisiä metsänhoitotoimenpiteitä.

Metsän käsittely-yksiköt

Suomessa metsänhoito perustuu metsikkötalouteen, jossa metsätilaa tarkastellaan metsikkökuvioittain. Metsanhoidon toimenpiteet kohdistetaan käsittelyaloille, jotka muodostuvat yhdestä tai useammasta metsikkökuvioista.

Metsikkökuvio on kasvupaikaltaan, puuston kehitysvaiheeltaan ja käsittelyhistorialtaan yhtenäinen metsän osa. Tavallisesti metsikkökuvioiden koko vaihtelee alle hehtaarista muutamiin hehtaareihin. Kuvion sisällä voidaan erottaa pieniä osametsiköitä muun muassa maaperän pienpiirteisen vaihtelun perusteella tai muusta metsästä poikkeavan kasvillisuuden perusteella.

Käsittelyalue tai korjuulohko on yhdestä tai useammasta metsikkökuvioista tai kuvion osasta koostuva kokonaisuus. Käsittelyalue rajataan niin, että se on metsän kasvatukselle tarkoituksenmukainen. Rajauksessa otetaan puunkorjuun lisäksi huomioon metsänuudistaminen, metsäluonnon monimuotoisuus, maisema ja metsien monikäyttö. Luonto- ja kulttuuriperintökohteet rajataan niiden luonnollisten rajojen mukaisesti.

Metsätiloiksi luetaan ne metsää sisältävät maatilat, jotka sisältyvät verohallinnon rekisteriin. Maatila on itsenäinen taloudellinen yksikkö, jolla harjoitetaan maa- tai metsätaloutta. Metsätila voi koostua useammasta metsämaata sisältävästä kiinteistöstä ja/tai määräalasta. Metsätilakokonaisuus tarkoittaa kaikkia saman omistajan tai samojen omistajien metsätiloja yhdessä, eli metsäomaisuutta.

Metsäsuunnitelma on metsänomistajan lähtökohdista laadittu metsäomaisuuden hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsäsuunnitelmaan sisältyy selvitys metsän puuvaroista ja tilasta, luontoarvoista, käyttömahdollisuuksista sekä metsän hoitotarpeista.

Hyvä metsänhoito on suunnitelmallista. Suunnittelu edellyttää metsänomistajan tavoitteiden lisäksi tietoa metsätilan puustosta, kasvupaikoista, luontokohteista sekä puunkorjuun ja metsän eri käyttömuotojen mahdollisuuksista ja rajoitteista. Suunnittelussa tulee huolehtia, että käsittelyalueet rajataan tarkoituksenmukaisiksi ja riittävän suuriksi.

Lue lisää samasta aiheesta: Metsätilan hoito | [Metsänomistamisen tavoitteet](#)

Kirjallisuus

1. Vanhatalo, K et al. (toim.) 2020. Metsänhoidon suositukset – Metsien kestävän hoidon ja käytön perusteet. Tapion julkaisuja.